

9. cvičení z PSt — 27.4.2021

Připomeňte si:

- $f_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{X,Y}(x,y)dy$
- $f_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{X,Y}(x,y)dx$

- dvojné integrály jde prohazovat (Fubiniho věta)

$$\int_X \int_Y f(x,y)dydx = \int_Y \int_X f(x,y)dx dy.$$

Potřeba je, aby se nejednalo o „integrály typu $\infty - \infty$ “, neboli $\int_X \int_Y |f(x,y)|$ musí být konečný

- pro „rozumnou“ množinu A

$$P((X,Y) \in A) = \int_A f_{X,Y}(x,y)dx dy.$$

- nezávislost $X, Y \iff F_{X,Y}(x,y) = F_X(x)F_Y(y) \iff f_{X,Y}(x,y) = f_X(x)f_Y(y)$
- $f_{X,Y}(x,y) = f_Y(y)f_{X|Y}(x|y)$
- $f_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{X|Y}(x|y)f_Y(y)dy$
- $\mathbb{E}(X|B) = \int_{-\infty}^{\infty} x \cdot f_{X|B}(x)dx$
- $\mathbb{E}(g(X)|B) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x)f_{X|B}(x)dx$

Sdružená hustota

1. Nechť X, Y mají sdruženou hustotu $f_{X,Y}(x,y) = e^{-x-y}$ pro $x,y > 0$ (a 0 jinak).

- Určete marginální hustoty f_X, f_Y .
- Určete také distribuční funkce $F_X, F_Y, F_{X,Y}$.
- Jsou X, Y nezávislé?
- Najděte $P(X+Y \leq 1)$ a $P(X > Y)$.

2. Volme uniformně náhodně bod z polokruhu o poloměru 1, se středem v počátku a v horní polovině. (Uniformně znamená, že pravděpodobnost každé podmnožiny je úměrná jejímu obsahu.) Označme X, Y souřadnice zvoleného bodu.

- Najděte sdruženou hustotu $f_{X,Y}$.
- Najděte marginální hustotu f_Y a spočtěte pomocí ní $\mathbb{E}(Y)$.
- Pro kontrolu spočtěte $\mathbb{E}(Y)$ přímo (pomocí pravidla LOTUS).

Konvoluce

3. Buďte $X, Y, Z \sim U(0,1)$ nezávislé náhodně veličiny.

(a) Jaké je rozdělení $X+Y$? Určete hustotu (dvěma způsoby) – podle konvolučního vzorce i „podle obrázku“.

(b) Jaké je rozdělení $X+Y+Z$? Pro jednoduchost určete hustotní funkci jen na intervalu $[0,1]$.

(c) Jak výsledek ověřit sámkováním? (Proveďte rychlý experiment, např. v Rku, nebo jen popište, co byste dělali.)

4. Buďte $X, Y, Z \sim Exp(\lambda)$ nezávislé náhodně veličiny.

- Jaké je rozdělení $X+Y$?
- Jaké je rozdělení $X+Y+Z$?

Podmíněná střední hodnota

5. Nechť X je n.v. s hustotou

$$f_X(x) = \begin{cases} x/4 & \text{pro } 1 < x \leq 3 \\ 0 & \text{jinak.} \end{cases}$$

Označme A jev $\{X \geq 2\}$.

- (a) Spočítejte $\mathbb{E}(X)$, $P(A)$, $f_{X|A}$ a $\mathbb{E}(X | A)$.
- (b) Označme $Y = X^2$. Spočítejte $\mathbb{E}(Y)$ a $\text{var}(Y)$.

Podmíněná hustota

6. Nechť X, Y mají sdruženou hustotu

$$f(x, y) = \begin{cases} e^{-y} & \text{pro } 0 < x < y < \infty \\ 0 & \text{jinak.} \end{cases}$$

- (a) Určete podmíněnou hustotu $f_{X|Y}$.
- (b) Určete podmíněnou hustotu $f_{Y|X}$.

7. Metrový klacek zlomíme v uniformně náhodném bodě a ponecháme si levý kus. Jeho délku označíme Y . V něm opět vybereme uniformně náhodný bod, kde klacek zlomíme, a délku levého kusu označíme X .

- (a) Najděte sdruženou hustotu $f_{X,Y}$. Může vám pomoci podmíněná hustota $f_{X|Y}$.
- (b) Najděte marginální hustotu f_X .
- (c) Pomocí f_X spočítejte $\mathbb{E}(X)$.
- (d) Spočítejte $\mathbb{E}(X)$ pomocí vztahu $X = Y \cdot (X/Y)$.

8. Metrový klacek rozložíme na tři kusy jedním z níže popsaných způsobů. Pro každý z nich spočítejte, jaká je pravděpodobnost, že ze získaných tří kusů jde sestavit trojúhelník. (Nápověda: napřed si rozmyslete, kdy jsou tři kladná čísla se součtem jedna stranami nějakého trojúhelníku.)

- (a) Vybereme uniformně náhodně dva body zlomu.
- (b) Vybereme uniformně náhodně první bod zlomu. Pak totéž uděláme s kusem klacku v pravé ruce.
- (c) Vybereme uniformně náhodně první bod zlomu. Pak totéž uděláme s větším kusem klacku.

9. Volme uniformně náhodně bod z trojúhelníku s vrcholy v bodech $[0, 0]$, $[0, 1]$ a $[1, 0]$, tj. pravděpodobnost každé podmnožiny je úměrná jejímu obsahu. Označme X, Y souřadnice zvoleného bodu.

- (a) Najděte sdruženou hustotu $f_{X,Y}$.
- (b) Najděte marginální hustotu f_Y .
- (c) Najděte podmíněnou hustotu $f_{X|Y}$.
- (d) Spočítejte $\mathbb{E}(X | Y = y)$ a podle věty o rozboru možností spočítejte $\mathbb{E}(X)$ (pomocí $\mathbb{E}(Y)$).
- (e) Spočítejte $\mathbb{E}(X)$ pomocí předchozí části a symetrie.